

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 236.288 van 27 oktober 2016
in de zaak A. 213.102/VII-39.170.**

In zake : 1. Pascal MAENHOUT
 2. Leonard DE VETTER
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Geert Ampe
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 Kerkstraat 38
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Bergé
 kantoor houdend te 3000 Leuven
 Naamsestraat 165
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 16 juli 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 16 mei 2014 waarbij het bestuurlijk beroep tegen de beslissing van de toezichthoudend ambtenaar van het Agentschap voor Natuur en Bos van 8 november 2013 houdende het opleggen van bestuurlijke maatregelen, ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekers hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekers hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 21 januari 2016.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Michel Lievens, die loco advocaat Geert Ampe verschijnt voor de verzoekers, en advocaat Kristien Vanderheiden, die loco advocaat Jan Bergé verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Eerste verzoeker is gedelegeerd bestuurder van de NV Maenhout & Compagnie, eigenaar van een bos te Aalter, deelgemeente Lotenhulle. Hij is er jachtrechthouder en organiseert er jachtpartijen voor genodigden. Tweede verzoeker oefent er de functie uit van bijzondere veldwachter.

3.2. In 2008 en 2011 worden meerdere processen-verbaal opgemaakt, ten laste van beide verzoekers, gezamenlijk en afzonderlijk, wegens inbreuken op de regelgeving inzake jacht, bosbescherming en natuurbehoud. Voor het jachtseizoen 2013 wordt aan eerste verzoeker het jachtverlof geweigerd, als gevolg van een veroordeling door de politierechtbank.

3.3. Op 30 oktober 2013 meldt een jager aan het Agentschap voor Natuur en Bos activiteiten te hebben waargenomen die er volgens hem op wijzen dat fazanten zullen worden uitgezet voor een nakende jachtpartij.

3.4. De volgende dag merkt een toezichthouder van het Agentschap voor Natuur en Bos een jachtgezelschap op. Bij een terreincontrole ontdekt hij twee loskooien, dienstig voor het uitzetten van levende fazanten, met daarin telkens 10 tot 15 fazanten. Nadat twee bijgeroepen collega's ter plaatse zijn gekomen, worden op verscheidene plaatsen nabij een jachthut enkele opgestapelde verplaatsbare draadkooien aangetroffen, een open volièreconstructie met een grondoppervlak van ongeveer een are waarin zes geboute fazanten zitten, een transportbak voor levend pluimvee, een grote metalen voederconstructie met pluimveevoeder en een volièreconstructie van ongeveer 2 x 1 x 1,5 meter.

Er worden 23 fazanten in beslag genomen (6 uit de open volière en 17 uit de aangetroffen loskooien).

3.5. Op 4 november 2013 begeven twee toezichthouders zich opnieuw ter plaatse. Zij treffen in het bos nog een derde loskooi aan, recent gebruikt maar inmiddels vernield. Op verscheidene plaatsen op het terrein worden materialen gevonden (gaasdraad en afgeschuinde houten stokken), overeenkomend met deze gebruikt voor de aangetroffen loskooien.

3.6. Er wordt proces-verbaal opgemaakt van de vaststellingen en van het verhoor van eerste verzoeker (GE.63A.H2.130118/13). Er worden inbreuken vastgesteld op:

- jachtdecreet van 24 juli 1991: artikel 26, artikel 28 (vervoer van levende fazanten), artikel 29 (uitzetten van levende fazanten);
- besluit van de Vlaamse regering van 30 mei 2008 houdende de vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend: artikel 26, § 2 (vervoer van levende fazanten zonder vergunning van het ANB);
- besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer: artikel 12 (niet reglementair bezit fazanten), artikel 41 (voorwaarden bezit fazanten);
- bosdecreet van 13 juni 1990: artikel 97, § 2, 1 (constructies (volières) in privé-bos zonder machtiging van het ANB), artikel 99 (vuur (afvalverbranding) in bos).

Gelet op de voorgaanden en op de “Prioriteitennota vervolgingsbeleid milieurecht in het Vlaams Gewest 2102” wordt het proces-verbaal als prioritair naar de procureur des Konings gezonden.

3.7. Ook wordt bij besluit van 8 november 2013 als bestuurlijke maatregel aan de verzoekers opgelegd om de twee vaste volièreconstructies af te breken en te verwijderen.

Die beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Gelet op:

Het Bosdecreet van 13/06/1990 (BS 28/09/1990)

Art. 97.

§ 2. Onverminderd [de verbodsbepalingen opgenomen in wetten, decreten en reglementen (verv. decr. 18 mei 1999, art. 64, I: 2 augustus 1999)] is het, zonder toestemming van de [bosbeheerder (verv. decr. 18 mei 1999, art. 64, I: 2 augustus 1999)] en machtiging van het [Agentschap (verv. decr. 7 december 2007, art. 22, I: 14 januari 2008)], in alle privé-bossen verboden:

1. keten, loodsen en alle andere constructies en verblijfgelegenheden op te richten, en tenten en woonwagens, al dan niet op wielen, te plaatsen, met uitzondering van die welke vereist zijn voor het beheer en de bewaking van de bossen en voor de veiligheid en het welzijn van de personen die op rechtmatige wijze in het bos aanwezig zijn;

...

FEITEN EN VOORGAANDEN

Gezien:

- de aanwezigheid in de private bospercelen, kadastraal AALTER Afd. 5 Lotenhulle Sie B nrs. 617N en 596E, van:
 - een goed onderhouden en onmiddellijk bruikbare open volièrereconstructie, vervaardigd uit groenkleurige palen, gaasdraad en toegangshekken, ca. 1 are groot;
 - een goed onderhouden en onmiddellijk bruikbare volièrereconstructie, ca. 2 x 1 x 1,5 m groot, vervaardigd uit fijnmazige kippendraad en voor ca. de helft bedekt met een afdak.
- de voormelde constructies zijn gelegen in een jachtrevier waar op 31/10/2013 23 illegaal gehouden Fazanten in beslag werden genomen”.

3.8. Tegen voormelde beslissing stellen de verzoekers bestuurlijk beroep in. Ze argumenteren:

“In het besluit wordt gesteld dat verzoekers zich zouden hebben schuldig gemaakt aan een inbreuk op art. 97 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, te weten door ‘keten, loodsen en alle andere constructies en verblijfsgelegenheden te hebben opgericht’.

De tenlastelegging is formeel betwist:

- Vooreerst is het zo dat deze volières sinds tientallen jaren bestaan, en dateren van lang voor de inwerkingtreding van het Bosdecreet van 13 juni 1990; de bewering dat verzoekers deze volières zouden hebben opgericht, mist zodoende kennelijk elke grond;
- Anderzijds weze het nogal duidelijk dat art. 97 §2 1° van het Bosdecreet hoegenaamd geen betrekking heeft op dergelijke volières, het betreffen hier geen ‘keten’ noch ‘loodsen’; al evenmin kwalificeren dergelijke volières zich als ‘andere constructies en verblijfsgelegenheden’ waarmee duidelijk wordt bedoeld op constructies en gelegenheden die mensen toelaten in het bos te verblijven.

De bestuurlijke maatregel die er toe strekt deze volières af te breken en te verwijderen, mist dan ook elke grond.

Ten overvloede kan worden aangestipt dat de bewering dat in de betreffende volière illegale fazanten werden aangetroffen, al evenzeer manifest foutief is: het betrof hier een zestal fazanten, gebout, van allicht meer dan vijf jaar oud. Dergelijke fazanten voorzien van een pootring is onmogelijk. In weerwil daarvan werden deze dieren - compleet wederrechtelijk - in beslag genomen, en zowaar zelfs ge-euthanaseerd. Verzoekers formuleren terzake alle voorbehoud, nu dergelijke praktijk niets te zien heeft met handhaving, maar eerder neigt naar intimidatie en machtsmisbruik”.

3.9. Op 22 januari 2014 worden de verzoekers gehoord.

3.10. De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer adviseert op 21 februari 2014 om het beroep gegrond te verklaren. In dit advies wordt het volgende gesteld:

“Overwegende dat om een bestuurlijke maatregel op te leggen er steeds een milieumisdrijf moet vastgesteld zijn conform artikel 16.4.5 DABM;

Overwegende dat verbalisant dd. 08/11/2013 proces-verbaal GE.63A.H2.130118/13 heeft opgesteld lastens beroepsindieners voor o.a. schending van artikel 97 § 2.1 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (Bosdecreet);

Overwegende dat artikel 97 § 2.1 van het Bosdecreet stelt dat het, onverminderd de verbodsbepalingen opgenomen in wetten, decreten en reglementen, in alle privé-bossen verboden is om zonder toestemming van de bosbeheerder en machtiging van het Agentschap of zonder dat het voorzien is in het goedgekeurd beheersplan, loodsen en alle andere constructies en verblijfsgelegenheden op te richten;

Overwegende dat beroepsindieners opwerpen dat betreffende volièreconstructies niet onder het toepassingsgebied van artikel 97 § 2.1 van het Bosdecreet vallen gezien ze niet als ‘keten, loodsen en alle andere constructies en verblijfsgelegenheden’ begrepen kunnen worden.

Overwegende dat in het beroepsschrift eveneens wordt opgeworpen dat beroepsindieners betreffende volièreconstructies niet hebben opgericht; dat deze constructies reeds tientallen jaren eerder - en dus voor de inwerkingtreding van het Bosdecreet - waren opgericht door de vorige eigenaar van de bossen; dat de constructies reeds aanwezig waren toen beroepsindieners Maenhout de bossen in 2007 aankocht; dat beroepsindieners, gezien ze niet beschouwd kunnen worden als oprichters van de illegale constructies, bijgevolg geen milieumisdrijf hebben begaan;

Overwegende dat uit de foto's, bijgevoegd als bijlage 13-14 en 17-18 aan proces-verbaal GE.63A.H2.130118/13, niet kan worden afgeleid hoe ‘oud’ betreffende volières effectief zijn; dat de notariële aankoopakte dd. 03/[08]/2007, die door beroepsindieners per mail dd. 24/01/2014 werd overgemaakt, geen gewag maakt van dergelijke volières; dat evenwel niet met voldoende zekerheid gesteld kan worden dat beroepsindieners betreffende volières zelf hebben opgericht;

Overwegende dat artikel 97§ 2.1 van het Bosdecreet enkel de oprichting en niet de instandhouding van illegale constructies strafbaar stelt; dat de visie van beroepsindieners dat hen geen schending van artikel 97§ 2.1 van het Bosdecreet verweten kan worden, wordt bijgetreden;

Overwegende dat beroepsindieners geen milieumisdrijf hebben begaan, dat het derhalve aangewezen voorkomt de bestreden beslissing te vernietigen”.

3.11. Met een besluit van 16 mei 2014 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep ongegrond en bevestigt zij de opgelegde bestuurlijke maatregel.

Dit is het bestreden besluit dat als volgt is gemotiveerd:

“Overwegende dat beroepsindieners opwerpen wat volgt:

‘De tenlastelegging wordt formeel betwist:

- vooreerst is het zo dat deze volièrès sinds tientallen jaren bestaan, en dateren van lang voor de inwerkingtreding van het Bosdecreet van 13 juni 1990; de bewering dat verzoekers deze volièrès zouden hebben ingericht, mist zodoende kennelijk elke grond;
- anderzijds weze het nogal duidelijk dat art. 97 §2 1° van het Bosdecreet hoegenaamd geen betrekking heeft op dergelijke volièrès, het betreffen hier geen ‘keten’ noch ‘loodsen’; al evenmin kwalificeren dergelijke volièrès zich als ‘andere constructies en verblijfgelegenheden’ waarmee duidelijk wordt bedoeld op constructies en gelegenheden die mensen toelaten in het bos te verblijven.

De bestuurlijke maatregel die er toe strekt deze volièrès af te breken en te verwijderen, mist dan ook elke grond.

Ten overvloede kan worden aangestipt dat de bewering dat in de betreffende volièrè illegale fazanten werden aangetroffen, al evenzeer manifest foutief is: het betrof hier een zestal fazanten, gebout, van allicht meer dan vijf jaar oud Dergelijke fazanten voorzien van een pootring is onmogelijk. In weerwil daarvan werden deze dieren - compleet wederrechtelijk - in beslag genomen, en zowaar zelfs ge-euthanaseerd. Verzoekers formuleren terzake alle voorbehoud, nu dergelijke praktijk niets te zien heeft met handhaving, maar eerder neigt naar intimidatie en machtsmisbruik.’;

[...];

Gelet op de hoorzitting d.d. 22 januari 2013 waarbij beroepsindieners hun argumentatie uit het beroepschrift herhalen; tevens wordt benadrukt dat:

- de fazanten in de volièrès gebout waren; deze waren door dhr. Roland Adams aan beroepsindiener Maenhout gegeven gezien hij niet meer in staat was om voor de dieren te zorgen;
- de volièrès open constructies betroffen zonder dak of net erboven;

[...];

Gelet op het advies van 21 februari 2014 van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer waarin geadviseerd wordt om het beroep tegen de beslissing van 8 november 2013 gegrond te verklaren;

Overwegende dat om een bestuurlijke maatregel op te leggen er steeds een milieumisdrijf moet vastgesteld zijn conform artikel 16.4.5 DABM;

Overwegende dat verbalisant op 31 oktober d.d. 2013 proces-verbaal

GE.63A.H2.130118/13 heeft opgesteld lastens beroepsindieners voor o.a. schending van artikel 26, 28 en 29 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 en artikel 97, §2, 1°, en 99 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (Bosdecreet);

Overwegende dat artikel 26 van het Jachtdecreet stelt dat het verboden is om grof wild, klein wild, waterwild en de door de Vlaamse Regering aangewezen soorten van het overig wild levend of dood te vervoeren of in de handel te brengen, behalve vanaf de opening tot en met de tiende dag volgend op de sluiting van de jacht op dit wild; dat ingevolge artikel 28 van het Jachtdecreet het vervoer van het in artikel 26, eerste lid, bedoelde levend wild en van de in artikel 35 bedoelde eieren in gesloten jachttijd door de Vlaamse Regering kan worden toegestaan onder de voorwaarden die zij voorschrijft; dat het ingevolge artikel 29 te allen tijde en overal verboden is wild uit te zetten;

Overwegende dat artikel 97, §2, 1°, van het Bosdecreet stelt dat het, onverminderd de verbodsbepalingen opgenomen in wetten, decreten en reglementen, in alle privé-bossen verboden is om zonder toestemming van de bosbeheerder en machtiging van het Agentschap of zonder dat het voorzien is in het goedgekeurd beheersplan, loodsen en alle andere constructies en verblijfgelegenheden op te richten;

Overwegende dat beroepsindieners opwerpen dat betreffende volièreconstructies niet onder het toepassingsgebied van artikel 97, §2, 1°, van het Bosdecreet vallen gezien ze niet als ‘keten, loodsen en alle andere constructies en verblijfgelegenheden’ begrepen kunnen worden;

Overwegende dat in het beroepschrift eveneens wordt opgeworpen dat beroepsindieners betreffende volièreconstructies niet hebben opgericht; dat deze constructies volgens beroepsindiener reeds tientallen jaren eerder - en dus voor de inwerkingtreding van het Bosdecreet - waren opgericht door de vorige eigenaar van de bossen; dat volgens beroepsindiener de constructies reeds aanwezig waren toen beroepsindiener Maenhout de bossen in 2007 aankocht; dat beroepsindieners, gezien ze niet beschouwd kunnen worden als oprichters van de illegale constructies, bijgevolg geen milieumisdrijf hebben begaan;

Overwegende dat het niet als geloofwaardig kan worden beschouwd dat de constructies werden opgericht vóór de inwerkingtreding van het Bosdecreet; dat uit de foto's nrs. 6, 7, 8, 12, 13, 14, 17, 18, 22, 25, 26 en 34 - 37 bij het proces-verbaal GE.63A.H2.130118/13, duidelijk blijkt uit het materiaal dat de constructies recenter zijn aangebracht; dat de constructies tijdelijk zijn en regelmatig verplaatst kunnen worden; dat tijdelijke constructies vallen onder ‘andere constructies’ en bijgevolg vallen onder het toepassingsgebied van artikel 97, § 2, 1°, van het Bosdecreet;

Overwegende dat er op verschillende plaatsen camouflage werd aangebracht; dat deze camouflage zeer recent is en aantoonde dat deze kooien recent zijn gebruikt en onderhouden met het doel hier wild in onder te brengen; dat dit ook duidelijk blijkt uit foto nrs. 7 en 9; dat dit een overtreding is van artikel 29 van het Jachtdecreet;

Overwegende dat beroepsindieners een milieumisdrijf hebben begaan; dat het derhalve aangewezen voorkomt de bestreden beslissing te bevestigen [...]”.

IV. Onderzoek van de middelen

Eerste en tweede middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 16.4.5 en 16.4.7, § 1, 1°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: milieubeleidsdecreet), van artikel 29 van het jachtdecreet en van het zorgvuldigheids-, het redelijkheids- en het vertrouwensbeginsel. Tevens wordt gesteld dat de rechtens vereiste feitelijke grondslag ontbreekt.

In de toelichting bij het middel zetten de verzoekers uiteen dat de motivering van de bestreden beslissing betrekking heeft op de verplaatsbare loskooien waarin fazanten werden aangetroffen en niet op de vaste volièreconstructies, dat zij steeds hebben verklaard daarmee geen uitstaans te hebben maar het slachtoffer te zijn van opgezet spel, dat overeenkomstig artikel 16.4.4, tweede lid, van het milieubeleidsdecreet bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd ten aanzien van diegene die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken, dat zij geen milieumisdrijf hebben gepleegd en zeker geen inbreuk op de artikelen 26, 28 of 29 van het jachtdecreet, en dat de verwijzing naar een overtreding van artikel 29 van het jachtdecreet, gepleegd door derden met behulp van verplaatsbare loskooiconstructies, niet kan worden aangegrepen om een bestuurlijke maatregel te nemen met betrekking tot de vaste volièreconstructies. De verzoekers besluiten dat in zoverre de bestreden beslissing steunt op een vermeende inbreuk op artikel 29 van het jachtdecreet, de vereiste feitelijke grondslag ontbreekt en er geen verband is met het voorwerp van de opgelegde bestuurlijke maatregel.

In een tweede middel voeren de verzoekers de schending aan van artikel 16.4.5 van het milieubeleidsdecreet, van artikel 97, § 2, 1°, van het bosdecreet, van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het zorgvuldigheidsbeginsel. Tevens zou de rechtens vereiste feitelijke grondslag ontbreken.

Verwijzend naar hun eerste middel lichten de verzoekers toe dat een bestuurlijke maatregel enkel zou kunnen steunen op een inbreuk op artikel 97, § 2, 1°, van het bosdecreet. Die bepaling kan evenwel niet van toepassing worden geacht op de in de bestuurlijke maatregel geviseerde volières. Een vaste volière kan immers niet worden gelijk gesteld met “keten” of “loodsen”. Evenmin betreft het “andere constructies en verblijfgelegenheden” aangezien daarmee de constructies en gelegenheden bedoeld worden die mensen toelaten in het bos te verblijven. De bedoelde constructies zijn ook niet tijdelijk, noch kunnen ze verplaatst worden. De bestreden beslissing zou zijn gestoeld op een verwarring tussen enerzijds de verplaatsbare loskooien, die niet het voorwerp zijn van een bestuurlijke maatregel, en anderzijds de vaste volières, die wel het voorwerp uitmaken van de bestuurlijke maatregel. Bovendien heeft artikel 97, § 2, 1°, van het bosdecreet betrekking op het oprichten van bepaalde constructies. De verzoekers stellen dat zij de vaste volièreconstructies niet hebben opgericht en dat deze bestonden op het ogenblik dat het perceel in 2007 werd aangekocht. De bewering in de motivering van de bestreden beslissing dat één en ander niet geloofwaardig zou zijn omdat uit foto’s zou blijken dat de constructies recenter werden opgericht, is niet dienend omdat ze niet slaat op de vaste volières maar op de loskooien.

5. De verwerende partij antwoordt, aangaande het eerste middel, dat de schending van het zorgvuldigheids-, het redelijkheids- en het vertrouwensbeginsel niet wordt toegelicht, zodat het middel op dit punt onontvankelijk is. Voorts stelt ze dat het initieel besluit van 8 november 2013 houdende bestuurlijke maatregelen geen melding maakt van artikel 29 van het jachtdecreet, dat deze bepaling in de bestreden beslissing enkel wordt vermeld als gevolg van de beroepsargumenten die de verzoekers naar voor hebben gebracht,

dat de bestreden bestuurlijke maatregel evenwel niet werd opgelegd wegens een overtreding van deze bepaling maar enkel wegens een inbreuk op artikel 97 van het bosdecreet, zodat de motieven inzake artikel 29 van het jachtdcreet overtuigend zijn en de kritiek erop niet kan leiden tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing. Ten gronde benadrukt de verwerende partij dat de bestreden beslissing onder meer gebaseerd is op een proces-verbaal van vaststellingen, opgesteld door een beëdigd ambtenaar en dat deze vaststellingen een bijzondere bewijswaarde hebben.

Met betrekking tot het tweede middel repliceert de verwerende partij dat de Raad van State niet bevoegd is om “de feitelijke gegevens die aan het bestreden besluit ten grondslag liggen te onderzoeken”, dat de formelemotiveringsplicht niet wordt geschonden aangezien in de bestreden beslissing uitvoerig wordt ingegaan op de beroepsargumenten van de verzoekers en zij in staat zijn geweest de redenen te achterhalen die aan de basis liggen van de bestreden beslissing temeer omdat in het verzoekschrift tot nietigverklaring inhoudelijke wettigheidskritieken worden geformuleerd. Wat betreft de aangevoerde schending van de materiële motiveringsplicht antwoordt ze dat artikel 97, § 2, 1°, van het bosdecreet een ruim toepassingsgebied heeft en dat ook “stallen, afspanningen, zwembaden, kooien allerhande, tijdelijke constructies, ...” onder deze bepaling vallen. De verwerende partij beklemtoont in dit verband dat loskooien niet toegelaten constructies zijn in de zin van artikel 97 van het bosdecreet, dat een tijdelijke constructie ook een constructie is en dat uit de gegevens van het administratief dossier bovendien blijkt dat bepaalde van deze loskooien zeer sterk geïntegreerd werden in de omgeving, niet alleen door verankering met draad, piketten en afgezaagde takken maar tevens door gebruik te maken van camouflage.

De motiveringsplicht reikt volgens de verwerende partij niet zover dat zij moet aangeven waarom geen bestuurlijke maatregel wordt opgelegd ten aanzien van een bepaalde inbreuk en wel ten aanzien van een andere. De motieven inzake de losstaande constructies zouden bijgevolg een overtuigend

karakter hebben.

De verwerende partij besluit dat zij in de bestreden beslissing uitdrukkelijk heeft aangegeven waarom aan de verzoekers een bestuurlijke maatregel wordt opgelegd. Deze beoordeling komt niet als kennelijk onjuist of kennelijk onredelijk voor in het licht van de gegevens die gekend waren op het ogenblik waarop de beslissing werd genomen.

6. In hun memorie van wederantwoord dupliceren de verzoekers, met betrekking tot het eerste middel, dat uit het verzoekschrift wel degelijk blijkt op welke wijze het zorgvuldigheids-, het redelijkheids- en het vertrouwensbeginsel werden geschonden; om het opleggen van een bestuurlijke maatregel ten aanzien de vaste volièreconstructies te verantwoorden wordt in de bestreden beslissing immers verwezen naar foto's van verplaatsbare constructies. Voorts nemen zij akte van de verklaring in de memorie van antwoord dat de bestuurlijke maatregel niet werd opgelegd wegens een inbreuk op artikel 29 van het jachtdecreet. De verzoekers herhalen dat de loskooien voor het uitzetten van fazanten werden geplaatst door derden die hen in diskrediet hebben willen brengen.

Aangaande het tweede middel voegen zij nog toe dat de Raad van State wel degelijk bevoegd is om de feiten te onderzoeken die geacht worden de genomen beslissing te schragen, dat in zoverre in de bestreden beslissing wordt verwezen naar de open loskooiconstructies, de opgegeven motivering kennelijk onjuist is, dat de twee vaste volièreconstructies aanwezig waren ten tijde van de aankoop van het bos en zij die constructies zelf niet hebben opgericht en dat zulks in ieder geval niet wordt bewezen zoals blijkt uit het advies van de afdeling Milieuhandhaving.

7. In haar laatste memorie doet de verwerende partij nog gelden dat de verzoekers verscheidene milieu-inbreuken worden verweten, meer bepaald zowel het oprichten van vaste als tijdelijke volièreconstructies, dat alleen al het oprichten van tijdelijke constructies het opleggen van een bestuurlijke maatregel

verantwoordt, dat zij na 2007 alleszins de oprichters zijn van de tijdelijke constructies omdat uit het proces-verbaal van 31 oktober 2013 met zekerheid blijkt dat de drie verplaatsbare loskooien met levende fazanten, bestaande uit palen, draad en natuurlijke camouflagematerialen, moesten dienen voor het jachtseizoen 2013-2014, dat het standpunt van de verzoekers neerkomt op een negatie van de bijzondere bewijskracht van het proces-verbaal van 31 oktober 2013 en dat zij op volstrekt ongeloofwaardige wijze staande houden dat deze tijdelijke constructies door anderen “in de uren voor een jachtpartij” werden neergezet.

8. De verzoekers betwisten in hun laatste memorie dat volières beschouwd moeten worden als “alle andere constructies” zoals bedoeld in artikel 97 van het bosdecreet. Voorts benadrukken zij andermaal dat de bestreden beslissing feitelijke grondslag mist in de mate wordt aangenomen dat de vaste volières recent werden opgericht, dat met betrekking tot die volières geen milieumisdrijf werd vastgesteld en dat de verplaatsbare loskooien door derden werden geplaatst.

Beoordeling

9. Rekening houdend met het voorwerp van de bestreden bestuurlijke maatregel, de motieven voor het opleggen ervan en het in de procedurestukken gevoerde verweer, wordt aangenomen dat de bestreden beslissing op decisieve wijze gestoeld is op een beweerde schending van artikel 97 van het bosdecreet.

10. Artikel 97, § 2, 1°, van het bosdecreet verbiedt in alle privé-bossen “keten, loodsen en alle andere constructies en verblijfsgelegenheden” op te richten “zonder toestemming van de bosbeheerder en machtiging van het Agentschap of zonder dat het voorzien is in het goedgekeurd beheersplan”.

11. De verzoekers hebben in de administratieve beroepsprocedure aangevoerd dat de vaste volières waarop de bestuurlijke maatregel slaat, geen

keten, loodsen, verblijfsgelegenheden of “andere constructies” zijn in de zin van artikel 97 van het bosdecreet en tevens dat deze constructies werden opgericht voor de inwerkingtreding van het bosdecreet en dus reeds aanwezig waren op het ogenblik dat het bos in kwestie door de NV Maenhout & Compagnie werd aangekocht.

Daargelaten de vraag of de vaste volièrès al dan niet gekwalificeerd moeten worden als “andere constructies” zoals bedoeld door artikel 97 van het bosdecreet, stelt de Raad van State vast dat de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer in haar advies van 21 februari 2014 heeft aangegeven dat uit de bij het proces-verbaal GE.63A.H2.130118/13 gevoegde foto’s “niet kan worden afgeleid hoe ‘oud’ betreffende volièrès effectief zijn” en dat “niet met voldoende zekerheid gesteld kan worden dat beroepsindieners betreffende volièrès zelf hebben opgericht”.

Door in de bestreden beslissing te oordelen dat “het niet als geloofwaardig kan worden beschouwd dat de constructies werden opgericht vóór de inwerkingtreding van het Bosdecreet”, “er op verschillende plaatsen camouflage werd aangebracht” en dat “deze camouflage zeer recent is en aantoon dat deze kooien recent zijn gebruikt en onderhouden met het doel hier wild in onder te brengen”, schendt de verwerende partij de motiveringsplicht. Deze motieven steunen immers op foto’s en feitelijke vaststellingen die wezenlijk betrekking hebben op de aanwezigheid van een aantal, recent gecamoufleerde, verplaatsbare loskooien. Zulks volstaat echter niet om met voldoende zekerheid aan te nemen dat de verzoekers de vaste volièreconstructies zelf hebben opgericht.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 16 mei 2014 waarbij het bestuurlijk beroep tegen de beslissing van de toezichthoudend ambtenaar van het Agentschap voor Natuur en Bos van 8 november 2013 houdende het opleggen van bestuurlijke maatregelen, ongegrond wordt verklaard.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro verschuldigd aan de verzoekers.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zevenentwintig oktober tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Pierre Barra,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys